

Τὰ κέρδη ελογάριαζε στα δάκτυλα ἐπάνω
 Διότι τὸ ἐπάρχτον συμφέρον εἶν' αἰτία
 Παντὸς κακοῦ στὸν ἄνθρωπον καθὼς καὶ εἰς τὰ ζῶα.
 Ἄλλ' ὁ Ἰβάννης; δι' αὐτὸ ἦτο συγχωρητέος,
 Διότι πάθος ἔπασχε σύνθητες εἰς τὸν κόσμον
 Τὰ χρέηματα ὀλίγον τι ἠγάπη περιπλέον·
 Καὶ ποῖος δὲν τὰ ἀγαπᾷ πολὺ εἶτε ὀλίγον;
 Πλὴν τὸ κωπάδι τῶν χηνῶν κρίνον αὐστηροτέρως,
 Ἐμέμεφετο τὸν χωρικὸν, ἐγόγγυζ', ἠγανάκτει.
 Καὶ ἀπαντήσαν καθ' ὅδον τινὰ τῶν ὀδοιπόρων,
 Στέκεται καὶ τὸ στόμα του τὸ κεχηνὸς ἀνοίγει,
 Καὶ χαχανίζον πρὸς αὐτὸν παράπονα μεγάλα
 Κατὰ τῆς τοῦ κυρίου του διαγωγῆς ἐκθέτει,
 Πῶς φώναζεν ἄλλ' ἀπ' ἐδῶ ἄλλ' ἀπ' ἐκεῖ συγχρόνως!
 Φεῦ! ἀναξιόπαιθρα! ὦ! ποῖα ἀθλιότης!
 Ἡμεῖς! τὸ ἔθνος τῶν χηνῶν νὰ ὑποφέρῃ τόσα!
 Καὶ ὡς νὰ ἦτο ποταπὸν καὶ ἀγενές τι ἔθνος,
 Νὰ δέρεται τόσον σκληρὰ ἀπ' ἓνα χωριάτην!
 Αἰ ὁ μωρός! δὲν διάβασε ποτὲ τὴν ἱστορίαν·
 Ἀλλέως ἤθελεν ἰδεῖ ὅτ' εἴμεθα τὸ ἔθνος
 Τὸ ἔνδοξον, τὸ εὐγενές, τὸ μέγα, τὸ ἀρχαῖον·
 Ἐθνος ἀναφερόμενον εἰς πᾶσαν ἱστορίαν,
 Ἐθνος τὸ καταγόμενον ἀπὸ λαμπρῶν προγόνους,
 Καὶ τῶν ὁποίων αἱ κραυγαὶ διέσωσαν τὴν Ῥώμην,
 Ἀπὸ λαοῦ πολεμικοῦ τὴν τρομερὰν δουλείαν (α).
 ὦ ποῖαι τότε ἑορταί! ὦ ποῖαι πανηγύρεις!
 ὦ! πόσους στοὺς προγόνους μας ἔψαλλον τότε ὕμνους!
 Πόσας τιμὰς ἀπέδωκαν εἰς τούτους οἱ Ῥωμαῖοι!
 Μυριοὶ σοφοὶ ἔγραψαν περὶ χηνῶν τῆς Ῥώμης,
 Καὶ ταύτης τὰς ἐκήρυξαν σωτήρας κ' εὐεργέτας!

(α) Ὃταν οἱ Γαλάται κυριεύσαντες τὴν Ῥώμην ἐπολιόρχουν καὶ τὸ Καπιτώλιον, οἱ τολμηρότεροι αὐτῶν ἀπεράσισαν ἢ ἀναβῶσι τὴν νύκτα καὶ νὰ κυριεύσωσιν αὐτὸ ἐξ ἐφόδου. Ἐγὼ δὲ εἰχον φθάσει εἰς τὴν κορυφὴν, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ αὐτοὺς οὐδὲ εἰς τῶν φυλάκων, οὐδὲ κἀν οὐλὸς νὰ μυριασθῇ τὸν ἐρχομὸν τῶν ἐχθρῶν, μόναι αἱ ἱεραὶ τῆς Ἡρας χῆνες, αἰτινες εὐρίσκοντο ἐπάνω, καὶ τὰς ὁποίας ὑπὸ εὐλάβειαν δὲν εἶχον σφάζει, ἢν καὶ ἡ πείνα ὑπῆρχε μεγάλη, ἤρχισαν νὰ χαχανίζωσι, καὶ οὕτω ἐξύπνισαν τὸν ὑπατικὸν Μ. Μάλλιον, ὄχις δραμῶν καὶ εἰδοποιήσας καὶ ἄλλους Ῥωμαίους, κατεδίωξε τοὺς ἐχθροὺς καὶ ἔσωσε τὸ Καπιτώλιον· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐψήφισαν διὰ τοῦτο μεγάλας τιμὰς εἰς τὰς χῆνας.

Κ' ἡ δόξα καὶ τὸ κλέος των, τὸ μέγα ὄνομά των,
 Ἀντήχησε στα πέρατα ὅλης τῆς Οἰκουμένης!

Ἄλλὰ πρὸς τί, ἀπήντησε σ' αὐτὰς ὁ ὀδοιπόρος,
 Σεῖς ἀπαιτεῖτε, χῆνές μου ἐκ τῶν τιμῶν ἐκείνων,
 Τώρα νὰ συμμαθῆξήτε; διότ' εἶπον αἱ χῆνες.
 Οἱ πρόγονοί μας ἔπραξαν τότε τὰ ἔργα ταῦτα.

Ὁ λόγος δὲν εἶναι ὀρθός, λέγει ὁ ὀδοιπόρος·
 Σεῖς, πεῖτέ με, ἐπράξατε καλὸν τι εἰς τὸν κόσμον;
 Κ' αἱ χῆνες ἀπεκρίθησαν μὲ ἔμφασιν καὶ στόμφον·
 Οἱ ἱεροὶ μας πρόγονοι τὰ τοῦ Καπιτωλίου

Τεῖχη διέσωσαν ποτε ἀπὸ ἐχθρῶν βαρβάρων·
 Τὸ ξεῦρω, τὸ ἀνέγνωσα, εἶπεν ὁ ὀδοιπόρος·
 Σεῖς ὅμως τί ἐπράξατε καλὸν στήν κοινωνίαν;
 Ἡμεῖς; ἡμεῖς μὲν τίποτε, ἀλλὰ οἱ πρόγονοί μας...

Φθάνει, τὰς ἀποκρίνεται, ἡ τόση φλυαρία·
 Ἀκούσατε τὴν γνώμην μου, ἀφήσατε ἡσύχους
 Τοὺς τάφους τῶν προγόνων Σας, κ' ἐκεῖ ἑαυτοὺς
 πλησίον

Συνθάψατε καὶ τοὺς καπνοὺς μωρᾶς κενοδοξίας,
 Καὶ ἡσυχὰ βαδίσατε τῆς ἀγορᾶς τὸν δρόμον.
 Σίβας πρὸς τοὺς προγόνους σας ὤφειλον οἱ Ῥωμαῖοι,
 Σεῖς δ' ἐπειδὴ δὲν πράξατε τίποτε εἰς τὸν κόσμον,
 Ἀντὶ νὰ χαχανίζητε κ' εἰς τὰς πατραγαθίας
 Γελοῖως νὰ κομπάζητε καὶ νὰ βαττολογῆτε,
 Μιμηθήτε τὰς ἀρετὰς ἐκείνων· ἄλλως ὅμως
 Σᾶς πρέπει τὸ πολὺ πολὺ σὴν σούβλαν νὰ σᾶς ψήσουν.

Ἡ ΤΑΠΕΙΝΩΣΙΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΡΟΣ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΤΟΥ ΠΥΡΡΟΥ. (Barbarossa).

Εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν γάμων τοῦ Δουκὸς τῆς Βενετίας μετὰ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, τὴν ὁποίαν κατεχωρίσαμεν εἰς τὸ τέταρτον φυλλάδιον τῆς Ἀποθήκης, ἀνεφέραμεν ἐν παρῶδῳ τὴν περίστασιν ἧτις ἐδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ ταύτην ἑορτὴν τῆς Βενετίας. Ἦδη δὲ νομιζόμεν κατάλληλον νὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα τὸ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μεταξὺ τοῦ ῥηθέντος αὐτοκράτορος καὶ τοῦ Πάπα Ἀλεξάνδρου τοῦ τρίτου, ἀξιοπεριεργῶν ἱστορικῶν συμβῶν, τὸ ὁποῖον ἐξεικονίζει τὸν χαρακτῆρα τοῦ δωδεκάτου αἰῶνος.

Οἱ Πάπαι τῆς Ῥώμης καὶ οἱ αὐτοκράτορες τῆς Γερμανίας, εὐρίσκοντο εἰς διηνεκῆ σύγκρουσιν μετα-

ἐν αὐτῶν, διότι ἂν καὶ ἐχθροὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν ὁμῶς εὐρίσκοντο εἰς παντοτινὰς σχέσεις· ἢ μεταξὺ λοιπὸν τῶν δύο στεμμάτων ἀκατάπαυστος ἔρις ἐπεκράτει πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν Ἰταλίαν καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Πάπας Ἀδριανὸς ὁ τέταρτος, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερίκος ὁ Πυρρὸς, ἀνεφάνησαν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, διὰ νὰ ὑποστηρίξωσι ὁ μὲν τὰ δικαιώματα τῆς ἐκκλησίας, ὁ δὲ τὰ τῆς αὐτοκρατορίας.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ μὲν Φρειδερίκος ἐπεθύμει νὰ λάβῃ ἐν Ῥώμῃ παρά τῶν χειρῶν τοῦ Πάπα τὸ διάδημα καὶ τὰ παράσημα τῆς αὐτοκρατορίας, διότι ἡ ἐθιμοταξία αὐτῆ καθιερωθεῖσα διὰ τῆς διηνεκοῦς χρήσεως ἐνομιμοποιεῖ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, ὁ δὲ Ἀδριανὸς ἐπεθύμει ἐπίσης τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐθιμοταξίας ταύτης, διότι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ διαδήματος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν αὐτοκρατόρων, ἡ Ῥώμη ἐδείκνυε τρόπον τινὰ τὴν ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας κυρι-

αρχίαν αὐτῆς· ἀμφότεροι οἱ ἡγεμόνες οὗτοι ὅ,τε Πάπας δηλαδή καὶ ὁ αὐτοκράτωρ συγκατένευσαν προθύμως νὰ διακόψωσι τὰς μεταξὺ ἐχθροπραξίας χάριν τῶν συμφερόντων αὐτῶν· μ' ὅλα ταῦτα φοβούμενοι ἀλλήλους συνωμολόγησαν προηγουμένως ὅτι κατὰ τὴν συνέντευξιν αὐτῶν, νὰ μὴ δύναται οὐδέτερος ἐξ αὐτῶν νὰ ἐπιχειρήσῃ τι κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἄλλου.

Μετὰ τὴν συμφωνίαν ταύτην ὁ αὐτοκράτωρ μετέβη εἰς Ῥώμην, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν ἐθιμοταξίαν ὤφειλε περὶ πρηνὺς ἐνώπιον τοῦ Πάπα νὰ φιλήσῃ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ κρατῶν τὸν πατητήρα τοῦ ἐριπίου νὰ ὀδηγῇ ὡς ἱπποκόμος μέχρι τινὸς διαστήματος τὸν λευκὸν αὐτοῦ ἵππον· ὁ Φρειδερίκος δυσανασχετῶν, καθυπεβλήθη μὲν ἐκὼν καὶ ἄκων εἰς τὰς ἐθιμοταξίας ταύτας, ἀλλὰ μετὰ μεγάλης ἀγανακτήσεως.

Ὅστω δυσμενῶς διακειμένου τοῦ αὐτοκράτορος πρὸς τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, συνέβη ὁ θάνατος τοῦ Ἀδριανοῦ τετάρτου, ἀνηγορεύθη δὲ Πάπας ὁ Ἀλέξανδρος τρίτος. Ἡ ἔρις ἔμελλε τότε νὰ λάβῃ χαρακτῆρα σπουδαιότερον, καὶ ἡ περὶ τὴν στέψιν ταπεινώσεις ἔμελλε νὰ γενῆ ἐκ νέου πρὸς τὸν αὐτοκράτορα μὲ περιστάσεις πλέον ἀνυποφόρους εἰς τὴν φιλοτιμίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Πάπα ἔλαβον χώραν παρατυπίαί καὶ ἀταξίαι τινές, ὁ Φρειδερίκος ἀπεφάσισε νὰ ἀκυρώσῃ αὐτὴν ἐν συνόδῳ τινὶ συγκροτηθείσῃ ἐν Παυῖα, νὰ ὑποστηρίξῃ δὲ ὡς ὑποψήφιον τὸν Βίκτορα δεύτερον, τὸν ὁποῖον ὀλίγοι τινὲς Καρδιάλιοι εἶχον ἐκλέξει. Μετὰ τοιαύτην πασιφανῆ ἐχθρικὴν διακήρυξιν ὁ πρὸς ἀλλήλους πόλεμος κατήντησε μετ' ὀλίγον εἰς τὸν ἔσχατον τῆς βίας βαθμὸν, καὶ ἂν ὁ αὐτοκράτωρ ἔβαλεν εἰς ἐνέργειαν ὅλας τὰς κοσμικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ὁ Πάπας ἀπὸ μέρους τοῦ μετεχειρίσθη ὅλα τὰ πνευματικὰ ὄπλα κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον ὁμοῦς ὁ Φρειδερίκος ὑπερίσχυε καὶ ὁ δυστυχὴς Πάπας πλανώμενος μακρὰν τῆς Ἰταλίας ὅπου δι' αὐτοκρατορικῶν διατάγματος ἦτον ἀπηγορευμένη εἰς αὐτὸν ἡ εἴσοδος, δὲν ἐδυνήθη ἐπὶ τέλους νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἄσυλον τὸ ὁποῖον ἡ Βενετία τῷ ἐπρόσφερεν, εἰμὴ κεκρυμμένος ὑπὸ ἐνδύματα πενιχροῦ καλογήρου. Ἀλλ' ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ νικητῆς τῆς πόλεως ταύτης, ὅπου εἰσῆλθεν ὡς φυγὰς.

Διὰ λόγους πολιτικούς καὶ διὰ κενοδοξίαν ἡ Βενετία κηρυχθεῖσα ὑπέρμαχος τοῦ Πάπα, ἐπρότεινε τὴν μεσιτείαν αὐτῆς ἵνα συμβιβασθῇ τὰ διαμαχόμενα μέρη, ἀλλ' ὁ Φρειδερίκος ἀπήντησεν, ὅτι ἂν ἡ ἀριστοκρατία δὲν παρητεῖτο πάσης μεσολαβήσεως, ἠθελεν ὑπάγει νὰ στήσῃ τὴν αὐτοκρατορικὴν του σημαίαν ἀντὶ τοῦ περωτοῦ Λέοντος ἐν τῷ ναῦ τοῦ Ἀγίου Μάρκου τῆς Βενετίας. Ἄμα δὲ στόλος πολυάριθμος συνηθροισμένος εἰς τοὺς λιμένας τῆς Ἰλυρίας προητοιμάσθη πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀπειλῆς ταύτης. Καὶ μ' ὅλον ὅτι ὁ ὑπὸ τῶν Βενετῶν καταρτισθεὶς στόλος δὲν ἐξισούτο μὲ τὸν τοῦ αὐτοκράτορος κατὰ τὴν πληθύν, ὁ Δουξ Ἰωάννης (Ziani) δὲν ἐδίδασσε νὰ φέρῃ αὐτὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Διότι ὁ Πάπας ὤπλισε τὸν Δούκα μὲ τὰς ἰδίας αὐτοῦ χεῖρας καὶ εὐχάγη αὐτὸν ἀπὸ καρδίας. Οἱ δύο στόλοι συνηγήθησαν κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἰλυρίας τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως (1176), καὶ μετὰ πεισματωδεστάτην μάχην οἱ Βενετοὶ ἐκέρδησαν ἐντελεῖν ἰκην.

Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ὁ Φρειδερίκος ἠττηθεὶς καὶ διὰ ξηρὰς ἐν Κόμῃ τῆς Ἰταλίας ὑπὸ τῶν Μεδιολανῶν, ὑπεχρεώθη νὰ δεχθῇ τὰς νέας προτάσεις, μετ' ὧν νικηταὶ οἱ Βενετοὶ ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν τὸν υἱὸν του Ὅθωνα, αἰχμαλωτισθέντα κατὰ τὴν τελευταίαν μάχην. Παραλείποντες τὰς πολιτικὰς διαπραγματεύσεις εἰς τὰς ὁποίας ἔλαβε μέρος ἅπασα σχεδὸν ἡ Εὐρώπη, καὶ ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ ἐξασθένεισις τοῦ αὐτοκράτορος κατὰ τὴν Ἰταλίαν, θέλομεν ἀναφέρει ἐν περιλήψει τὰς ἰδιαίτερας συμφωνίας καθ' ἃς ὁ Πάπας ἔλαβε πλήρη ἱκανοποίησιν δι' ὅσας ὑπέστη πολυχρονίους καταδρομὰς· συμφωνίας εἰς τὰς ὁποίας ὁ αὐτοκράτωρ, μὴ ὦν πλέον εἰς θέσιν νὰ διαφιλονεικήσῃ, ἠναγκάσθη νὰ ὑποκύψῃ. Ὁ Πάπας Ἀλέξανδρος, μὲ ὄλην τὴν ἀλαζονίαν ἐνὸς ἄλλου Γρηγορίου ἐβδόμου, ἐνέκρινε νὰ ταπεινώσῃ τὸν νέον τοῦτον Ἐρρῆικον τέταρτον, καὶ ἡ Βενετία ἣτις ὑπῆρξεν αἰτίος τῆς νίκης τοῦ Πάπα, ὑπῆρξε καὶ τὸ θέατρον τοῦ θριάμβου αὐτοῦ.

Μεγαλητέρα παρὰ τὴν προτέραν ταπεινώσιν περιέμενε τὸν αὐτοκράτορα εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην τὴν ὁποίαν εἶχεν ὑπερφηάνως ἐπαπειλήσει. Ἄμα ὑπογραφείσης τῆς συνθήκης, ὁ Φρειδερίκος ἐπλησίασεν

εἰς τὴν Βενετιανὴν ἕξ καρδινάλιοι ἦλθον ἐκ μέρους τοῦ Πάπα νὰ λάβωσι παρ' αὐτοῦ τὸν ὄρκον τῆς ὑποταγῆς καὶ νὰ τῷ συγχωρήσωσι, διότι πρὸ πολλοῦ ἦτον ἀφωρισμένος. Τῇ ἐπαύριον ὁ Δουξ μετὰ τοῦ κλήρου ἐξῆλθον εἰς προὔπαντησιν αὐτοῦ, καὶ ὠδήγησαν αὐτὸν μέχρι τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου. Ἐκεῖ δὲ καθήμενος εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ ναοῦ ὁ Πάπας, ἐνδεδυμένος τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ περισοιχούμενος ὑπὸ καρδινάλιων καὶ ἐπισκόπων, περιέμενε αὐτόν. Οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς συνελεύσεως καὶ ἄπειρον πλῆθος θεατῶν ἀπετέλουν λαμπροτέραν τὴν τελετὴν ταύτην. Ὁ αὐτοκράτωρ ἰδὼν μακρόθεν τὸν Πάπαν, ἀπεκύθη τὴν χλαμύδα αὐτοῦ, καὶ ἔλθων προσέειπεν ἵνα καταφιλήσῃ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Βλέπων τότε ἔμπροσθέν του ὁ Πάπας ἐκεῖνον ὅστις ἀπὸ εἰκοσαετίας κατεδίωκεν αὐτὸν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐνόμισεν ὅτι βλέπει τὸν θρίαμβον τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τοῦ ἀντιπάλου αὐτῆς, καὶ τόσον ἐλησμόνησεν ἑαυτὸν, ὥστε νὰ ἐπιβέσῃ τὸν πόδα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ αὐτοκράτορος καὶ νὰ ἐκφωνήσῃ τὸ ῥητὸν τοῦτο τοῦ Προφητάνακτος « Ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα. » Προσπίπτω ἐνώπιον τοῦ Πέτρου καὶ οὐχὶ ἐνώπιόν σου, » ἀντεφώνησεν ὁ αὐτοκράτωρ, θέλων νὰ δώσῃ οὕτω εἰς τὴν πράξιν τῆς ὑποταγῆς αὐτοῦ χαρακτηριστὴρα θρησκευτικῆς μετανοίας. « Ἐνώπιόν μου ὡς ἐνώπιον τοῦ Πέτρου, » ἀπεκρίθη ὁ Πάπας, πατῶν δυνατώτερα. Μετὰ τοῦτο ὁ Φρειδερίκος φέρων ῥάβδον κλητῆρος εἰς τὴν χεῖρα, προηγῆθη καὶ ὠδήγησε τὸν Πάπαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἀφοῦ ἔλαβεν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὴν ἀγίαν μετάληψιν, περιέφερον ἔπειτα αὐτὸν διὰ μέσου τῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, κρατῶν τὸν χαλινὸν τοῦ ἡμίονος αὐτοῦ. « Ὁ Θεὸς ἠθέλησεν ἀνεφώνησε πάλιν ὁ Πάπας Ἀλέξανδρος, ὥστε εἰς γέρον, εἰς ἱερεὺς, νὰ θριαμβεύσῃ καθ' ἑνὸς ἰσχυροῦ καὶ τρομεροῦ αὐτοκράτορος. »

ὑπὸ τὸ περιστόλιον τοῦ Ἁγίου Μάρκου, πλινθία ἐκ πορφύρου ἐγκεκολλημένα ἐντὸς μαρμάρου, δεικνύουσι μέχρι τουνῦν τὸν τόπον ὅπου περὶν προσεκύνησεν ὁ αὐτοκράτωρ τὸν Πάπαν. Μεταξὺ δὲ τῶν πολυαρίθμων ζωγραφιῶν ἐν αἷς ἐξιστοροῦνται αἱ ἄλλεπάλληλοι σκηναὶ τοῦ δράματος τούτου, εἰκόν

τις εὐρισκομένη εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ παλατίου τοῦ δουκὸς, παριστᾷ τὸν πόδα τοῦ Πάπα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ αὐτοκράτορος.

Η ΧΙΟΣ.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ἀριθ. 5.)

Ὅσον δὲ ἀποβλέπει τὸ εἶδος τῆς ζωῆς ἐπὶ Τουρκοκρατίας, διηροῦντο οἱ Χῖοι εἰς ἐμπόρους, ἐργαστηριάρχας, τεχνίτας, ναύτας καὶ γεωργούς. Οἱ εὐπατρίδαι καὶ λοιποὶ σημαντικώτεροι τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἦσαν ἔμποροι· ὁ λαὸς, ἐργαστηριάρχαι, τεχνῖται καὶ ναῦται· οἱ δὲ κάτοικοι τῶν χωρίων ναῦται καὶ γεωργοί.

Ἡ ὑπερτάτη ἀρχὴ τῆς νήσου ἐνεχειρίζετο μὲν εἰς διοικητὴν Ὀθωμανὸν, στελλόμενον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' αὐτὸς πραγματικῶς δὲν εἶχεν εἰμὴ τὴν διοίκησιν τοῦ φρουρίου, τὴν εἰσπραξίν τοῦ κεφαλιτιῶνος, τοῦ τελωνείου, καὶ τὴν ἐπιστασίαν τοῦ παραλαμβάνειν παρὰ τῶν Χριστιανῶν δημογερόντων καὶ ἀποστέλλειν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν προσδιωρισμένον ἐτήσιον φόρον τῶν κατοίκων ὅλης τῆς νήσου, πλὴν τῶν μαστιχοφόρων, καὶ τριῶν ἄλλων χωρίων. Ὁ δὲ φόρος οὗτος συνίστατο ἐκ γροσίων τουρκικῶν 150,000, ἐμπεριεχομένου καὶ τοῦ ἰσοτίμου τῶν προβάτων καὶ τινων ἄλλων ζωοτροφῶν, διδομένων κατ' ἔτος ὡς δῶρον εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν αὐλὴν· κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ ἡ ἐσωτερικὴ διοίκησις τῆς νήσου ἐξήρτητο ἀπὸ τῶν κατοίκων Χριστιανῶν, οἵτινες πολλάκις ἐπροκάλουν τὴν παῦσιν καὶ αὐτοῦ τοῦ παρὰ τῆς Ὀθωμανικῆς ἀρχῆς στελλομένου Τούρκου Διοικητοῦ διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπροσώπων αὐτῶν, ὅσαςκις ἡ διαγωγή τοῦ Διοικητοῦ τούτου δὲν ἦτο σύμφωνος πρὸς τὰ κοινὰ τῆς νήσου συμφέροντα, ἢ ἠνώχλει τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἡσυχίαν τινός. Τὸ δὲ εἶδος τῆς διοικήσεως τῆς νήσου ἦτο σύμμικτον Ἀριστοκρατικόν, συνιστάμενον ἐκ τῆς Δημογεροντίας καὶ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς ἐκ τεσσαράκοντα εὐπατριδῶν συγκροτούμενης, οἵτινες ἦσαν ἐκ τῶν προὔπαρξάντων Δημογερόντων ἐκ τῶν δύο πρώτων Ἀδελφοτήτων.

Ἡ Χίος εἶχε συστήσει καὶ τὸ περιφημοῦν ἐκεῖνο Γυμνάσιον, καὶ λαμπρὰν βιβλιοθήκην περιέχουσαν